

ҚИШЛОҚ ХЎЖАЛИГИГА ОИД СТАНДАРТЛАРНИНГ ХАЛҚАРО СТАНДАРТ ТАЛАБЛАРИ БИЛАН УЙҒУНЛАШТИРИШНИНГ ЎРНИ

Хаминов Бурхон Тургунович

Техника фанлари бўйича фалсафа доктори (PhD), доцент.

Азимов Маъруф Мансурович

“Ўзбекистон миллий метрология институти”

Давлат муассасаси Қўқон филиали раҳбари

Умаров Содикжон Ахмадали угли

Тошкент давлат техника университети Қўқон филиали талабаси

АННОТАЦИЯ

Мамлакатимиз мустақилликка эришгач барча соҳаларда, шу жумладан стандартлаштириш соҳасида ҳам тубдан ўзгартиришларни бошдан ўтказди. Унда собиқ иттифоқ стандартларидан воз кечилиб, янги миллий ва халқаро стандартлар билан уйғунлаштирилган стандартлар қабул қилинди. Бунда уйғунлаштирилган стандартлар аҳамияти катта.

Kalit so‘zlar: dehqonchilik, qishloq xo‘jaligi, mahsulot, milliy standart.

АННОТАЦИЯ

После обретения независимости в нашей стране произошли радикальные изменения во всех областях, включая стандартизацию. Он отказался от старых профсоюзных стандартов и принял новые национальные и международные стандарты. Гармонизированные стандарты важны.

Ключевые слова: сельское хозяйство, сельское хозяйство, продукт, национальный стандарт.

ABSTRACT

After gaining independence, our country has undergone radical changes in all areas, including standardization. It abandoned the old union standards and adopted new national and international standards. Harmonized standards are important.

Keywords: agriculture, agriculture, product, national standard.

Маълумки, таълим тизимини ривожлантириш давлат сиёсатининг устувор йўналиши сифатида эътироф этилмоқда. Бугунги кунда олдимизга қўйган буюк мақсадларимизга, эзгу ниятларимизга эришишимиз, жамиятимизнинг янгиланиши, ҳаётимизнинг тараққиёти ва истиқболи, амалга ошираётган ислохотларимиз, режаларимизнинг самараси тақдири энг аввало, замон талабларига жавоб берадиган юқори малакали, онгли мутахассис кадрлар тайёрлаш муаммоси билан чамбарчас боғлиқ. Бугун ҳаётимизнинг ҳал этувчи муҳим масалалари қаторида таълим тарбия мазмунини тубдан ўзгартириш, уни замон талаби даражасига қўтариш асосий ўринни эгаллайди.

Ўзбекистон Республикасида олиб борилаётган эътиборга молик давлат сиёсати йўналишларидан бири бу озиқ-овқат бўйича мустақилликка эришишдир. Чунки ўз аҳолисини етарли озиқ-овқат билан таъминлаб бера олмайдиган ва асосан импорт қилинган маҳсулотлар ҳисобига яшайдиган мамлакатнинг тинчлиги, ҳаёт даражаси ва керак бўлса мустақиллиги ҳам ўша экспортёр давлатга боғлиқ бўлади. Пахта экиладиган ерларни камайтириб, уларни аҳолига деҳқончилик қилиш учун бўлиб берилиши бу соҳадаги ишларнинг бошланиши эди. Ўз пайтида қабул қилинган тўғри қарор ва ишлар натижасида орадан кўп вақт ўтмай мамлакатимиз нафақат бу соҳада мустақилликка эришди, балки қишлоқ хўжалиги маҳсулотларини экспорт қилувчи мамлакатлардан бирига ҳам айланиб улгурди. Ўзбекистон аҳолиси дастурхонларига сифатли ва хавфсиз бўлган озиқ-овқатларни етаказиш, янги нав ва янги тур ўсимликларни иқлимлаштириш бугунги куннинг мавзусидир.

Қишлоқ хўжалиги маҳсулотларининг сифатини янада юқорироқ босқичга чиқаришни ҳозирги замон бозори талаб қилмоқда. Шунинг учун бу соҳадаги стандартлар ўрнига юқорироқ талаблар белгиланган стандартларни қабул қилиш, халқаро стандартларга миллий стандартларни уйғунлаштириш масаласи долзарб муаммолардан ҳисобланмоқда. Шунингдек қишлоқ хўжалиги маҳсулотлари экспорти деҳқон ва фермерларга катта даромад келтиради. Буни ҳисобга олган ҳолда мамлакатимизда қишлоқ хўжалиги маҳсулотларини етиштириш, сақлаш, қайта ишлаш ва етказиб бериш ишларига катта аҳамият берилмоқда. Ер юзи аҳолисининг тез кўпайиб бораётгани билан озиқ-овқат маҳсулотлари ишлаб чиқариш ҳажмининг ўсиш имкониятлари чеклангани ўртасидаги тафовут озиқ-овқат дастурини ҳал этиш масаласи йилдан-йилга кескинлашиб бораётганининг асосий сабаби экани ҳақида бугун ортиқча гапиришнинг ҳожати йўқ, деб ўйлайман [2]. Бугунги кунда жаҳон тараққиётининг дунёвий муаммоларини ҳал қилишнинг асосий унсурларидан бири сифатида стандартлаштиришнинг роли ошиб бормоқда. Шу муносабат билан айтиш мумкинки, стандартлар- такомиллаштиришнинг муҳим қуролидир. Стандартлар жараёнлар, маҳсулотлар ва хизматларнинг ўзаро алмашинувчанлигини ва синовлар натижалари ёки ушбу стандартларга мувофиқ тақдим этилган маълумотларнинг ўзаро тушунилишини таъминлайди [1]. Халқаро стандартларни қўллаш ва ривожланган давлатлар миллий стандартларидан фойдаланиш мамлакатимизда стандартлаштириш соҳасида устивор йўналишлардан ҳисобланади. Сўнгги йиллар давомида республикамизда амалдаги сифат тузилмаларини халқаро талабларга мувофиқлаштириш борасида ишлар олиб борилиб, миллий стандартларни тадбиқ қилиш ва қўллаш халқаро стандартларга мувофиқ ҳолда амалга оширилмоқда. Қишлоқ хўжалик маҳсулотларининг хавфсизлигини таъминлаш, унинг сифати, рақобатбардошлиги ва экспорт ҳажмини ошириш муҳим вазифа ҳисобланади. Ушбу вазифани амалга ошириш учун аграр соҳадаги миллий стандартларни халқаро (ИСО) ва ҳудудий (ЭН) стандартлар билан уйғунлаштириш

позитсиясини кучайтириш керак. Бу эса ички ва ташқи савдодаги техник тўсиқларни бартараф этиб, юртимиз ишлаб чиқарувчиларини Европа ва жаҳон бозорида фаолият юритишига шароит яратади. Халқаро ва Европа стандартларини уйғунлаштириш ва қўллаш учун Миллий стандартлаштириш тизимида иккита асосий вариантни кўриш мумкин: тўғридан - тўғри ва билвосита. Тўғридан-тўғри қўллаш – Халқаро ёки ҳудудий стандартни бошқа ҳар қандай меъёрий ҳужжатда қабул қилинганлигига қарамасдан мазкур халқаро ёки ҳудудий стандартларни қўллаш. Билвосита қўллаш – Халқаро ёки ҳудудий стандартни шу стандарт қабул қилинган бошқа меъёрий ҳужжат орқали қўлланилиши. Мамлакатимиз мустақилликка эришгач барча соҳаларда, шу жумладан стандартлаштириш соҳасида ҳам тубдан ўзгартиришларни бошдан ўтказди. Унда собиқ иттифоқ стандартларидан воз кечилиб, янги миллий ва халқаро стандартлар билан уйғунлаштирилган стандартлар қабул қилинди. Бунда уйғунлаштирилган стандартлар аҳамияти катта. Чунки қанчалик яхши стандарт ишлаб чиқилмасин, агар бу жаҳон бозорига чиқиш имконини бермаса, унда у стандарт жаҳон миқёсидаги ўйинчилардан бирига айланиш имкониятини бермайди. Ҳар бир қабул қилинган стандарт мамлакат юксалишига хизмат қилиши керак. Халқаро стандартлар билан уйғунлаштирилган стандартлар эса бу йўлда бизга асос бўла олади. Чунки у ривожланган мамлакатларнинг илм-фани ютуғи, шу соҳадаги бой тажрибасини акс эттиради. Агар биз улардан самарали фойдалана олсак бу бизга ҳам иқтисодий даромадни, ҳам маҳсулотларимиз сифатини ошириш учун қўл келади. Хулоса қилиб шуни айтиш мумкинки, ҳозирда дунёда аҳоли сони катта суръатлар билан ўсиб бораётган бир даврда, уларни озиқ-овқат билан таъминлаш долзарб масалалардан биридир. Бизнинг Ватанимиз тупроғи серҳосил ва унумдор. Шуни ҳисобга олган ҳолда яқин келажакда Ўзбекистон қишлоқ хўжалиги маҳсулотларини экспорт қилувчи асосий мамлакатга айланиши мумкин. Лекин бу борадаги энг катта муаммолардан бири бу етиштирилган қишлоқ хўжалиги маҳсулотларини йўқотилишининг кўплигидир. Уларнинг аксарияти истеъмолчиларга етиб

бормасдан ўз хусусиятларини йўқотиб қўяди. Ривожланган мамлакатларда эса бундай йўқотилишлар анчагина паст даражада. Шунинг учун миллий стандартларни халқаро стандарт талаблари билан уйғунлаштириш бугунги куннинг даромад келтирувчи муҳим масалаларидан биридир.

АДАБИЁТЛАР: (REFERENCES)

1. Исматуллаев Р., Ш.А.Тўраев, О.Адилов, Б.Х.Исмоилов “Ўзбекистон қишлоқ хўжалик маҳсулотлари сифати ва хавфсизлигини таъминлашда ГлобалГ.А.П стандартини жорий этишнинг аҳамияти” Т.: 2011 й

2. Абдувалиев А.А., Латипов В.Б., Умаров А.С. Алимов М.Н., Хакимов О.Ш., Хван В.И. “Стандартлаштириш, метрология, сертификатлаштириш, сифат” – Тошкент: 2008

3. www.реферат.уз